

Eric Douma

Varkenshouder in Zuid-Oost Fryslân

Bestuurder vanuit LTO Noord ;

Taken binnen LTO Nederland:

- LTO Varkenshouderij, Kennisontwikkeling
- LTO Klimaat & Energie

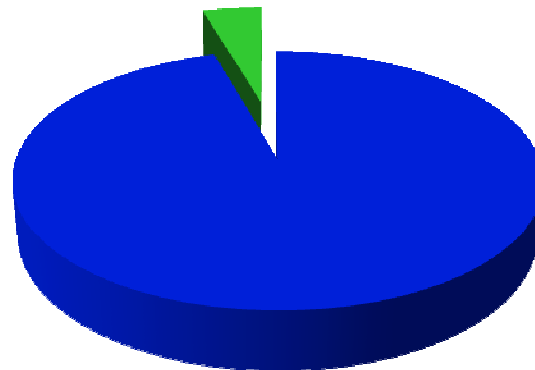

DE ZEEPKIST

Verbruik energie in beeld

- ✓ **Totale energie verbruik in Nederland is 3260 PJ**
- ✓ Aandeel verbruik primaire landbouw 25 PJ
- ✓ Aandeel verbruik glastuinbouw 117 PJ
- ✓ **Totaal primaire landbouw met glastuinbouw 142 PJ**

■ 95,6 % Rest Ned. Verbruik

■ 4,4 % Primaire land en glastuinbouw

Wat doen de Agrarische sectoren

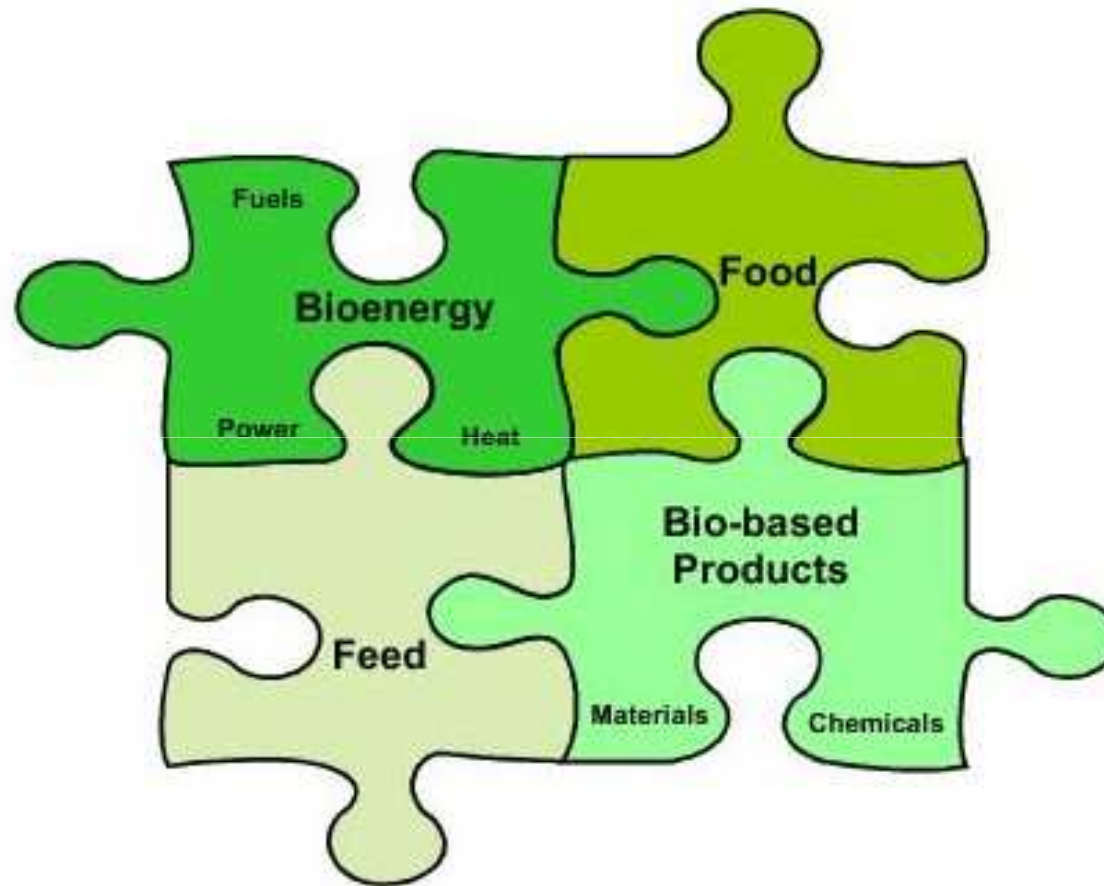
Werken met natuurlijke hulpbronnen zoals bodem, water en zon gebruiken via het benutten van kringlopen.

**Biomassa, groene grondstoffen en grond verwaarden
produkten zijn landschap, voedsel, veevoer, energie, chemicaliën etc.**

Boeren en tuinders in de kringloop

Waarom Verduurzamen

- ✓ **Efficiency-verbetering**
- ✓ **Minder afhankelijk worden van grond- en hulpstoffen**
- ✓ **Reduceren uitstoot broeikasgassen**
- ✓ **Economie (kostenreductie, energieopbrengsten etc.)**
- ✓ **Imago, verbinding met omgeving en maatschappij**

Agro Convenant Schoon & Zuinig

Onderwerp	Doel 2020	Stand van zaken in 2012
1. Energiebesparing 1990-2020		
Efficiëntieverbetering, alle sectoren	>2% per jaar	2,9% per jaar verbetering gerealiseerd
2. Hernieuwbare energie, doel 2020		
Biomassalevering Agro industrie	75–125 PJ	11,5 PJ
Biomassalevering Bos en houtsector	32 PJ	27,4 PJ
Biogaslevering ATV-sectoren *	48 PJ	5,5 PJ
Productie Glastuinbouwsector	Ca. 25 PJ	1,2 PJ
Productie Pluimveesector	2 PJ	1,3 PJ
3. Windenergie		
Productie ATV-sectoren *	12 PJ	11,2 PJ
4. Broeikasgassen		
CO ₂ reductie 1990-2020		
Glaspuinbouw	Reductie 3,3 Mton	3,3 Mton gerealiseerd (1990-2012) **
Overige broeikasgassen 1990-2020		
ATV-sectoren *	Reductie 4-6 Mton	5,6 Mton reductie gerealiseerd

Resultaten productie hernieuwbare energie in de landbouw per techniek

Techniek	Energieproductie in de landbouw in 2012 In PJ finaal verbruik
Windenergie	11,1
Bio-energie	4,9
Bodemenergie	0,9
Zonne-energie	0,1
Overig	< 0,1
Totaal	17,1

Recept voor duurzaam varkensvlees

- ✓ Markt & Consument
- ✓ Gezond & Transparant
- ✓ Maatschappij & Omgeving
- ✓ Varken & Kringloop

Fossiele-energieverbruik op het varkensbedrijf

(excl. teruglevering elektriciteit)

Energiedrager	Verbruik in PJ			
	1990	2003	2008	2012
Elektriciteit	3,0	3,3	2,9	3,0
Gas	7,3	3,4	2,2	1,7
Diesel	-	-	-	-
Totaal (PJ)	10,3	6,7	5,1	4,8

Maatregelen varkenshouderij in 2012

	Percentage
Bedrijven met besparende maatregelen	72 %
Onderverdeling:	
Bedrijven met fokzeugen	79 %
Bedrijven met vleesvarkens	58 %
Maatregelen:	
Frequentieregelaar	63 %
Hoogfrequente TL-verlichting	27 %
Warmteterugwinning	15%
Zonne-energie	3 %

Agro Convenant Stand 2012

- ✓ De netto verbetering van de energie-efficiëntie is 49%, ofwel gemiddeld 2,2% per jaar over die periode.
- ✓ In 2012 heeft ca. 72% van de varkensbedrijven energiebesparende maatregelen genomen.
- ✓ In 2012 is de varkenshouderij voor 26% energieneutraal
- ✓ In de periode tussen 1990 en 2012 is het primaire energieverbruik op varkensbedrijven met 53% gedaald, van 10,3 PJ naar 4,8 PJ.

